

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.10.1978, sp. zn. 7 Tz 45/78, ECLI:CZ:NS:1978:7.TZ.45.1978.1

Číslo: 4/1979

Právní věta: Jestliže řidič autobusu veřejné hromadné dopravy zakročuje vůči cestujícímu za účelem zajištění bezpečnosti hromadné silniční dopravy a veřejného pořádku ve vozidle, není-li tu jiného orgánu povolaného pořádek zjednat, vykonává pravomoc veřejného činitele ve smyslu § 89 odst. 8 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.10.1978

Spisová značka: 7 Tz 45/78

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Veřejný činitel

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ČSR v řízení o stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR zrušil pravomocný rozsudek okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 31. května 1978 sp. zn. 5 T 63/78 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 31. 5. 1978 sp. zn. 5 T 63/78 byl obviněný L. H. uznán vinným trestnými činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák., ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. a obecného ohrožení podle § 180 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 202 odst. 1 tr. zák. s použitím ustanovení § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na dvanáct měsíců s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu tří roků. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost nahradit poškozenému Dopravnímu podniku města Ostravy škodu ve výši 3949,30 Kčs.

Trestné činy spáchal obviněný podle rozsudku okresního soudu tím, že dne 15. 9. 1977 kolem 22.45 hod. ve Vratimově poblíže zastávky „U Nimroda“ jako cestující v autobusu SPZ OVA 21-23, na lince Ostrava-Řepiště a zpět, po opětovném upozornění řidičem tohoto autobusu na zákaz kouření na požádání, aby vystoupil, v přítomnosti 9 cestujících, uchopil řidiče autobusu V. K. za palec pravé ruky, ten mu vyvrtil a potom jej dvakrát udeřil do obličeje a způsobil mu poranění spočívající v tržné

ráně na horním rtu vlevo a dolním rtu vpravo včetně vyvrtnutí záprstního kloubu pravého palce, což si vyžádalo léčení a práceneschopnost poškozeného do 30. 9. 1977. Dále obviněný, který byl v podnapilém stavu, požadoval na řidiči, aby mu zastavil, a když to řidič odmítl s tím, že jej zaveze na stanici VB, strhl mu řízení vpravo, v důsledku toho autobus havaroval v pravém silničním příkopu a na autobusu vznikla škoda ve výši 2065 Kčs; při tom jeden z cestujících utrpěl pohmoždění hlavy včetně trhliny na čelní a spánkové kosti ke spodině probíhající vlevo, což si vyžádalo léčení a práceneschopnost poškozeného do 10. 10. 1977 včetně následku v podobě lehké levostranné obrny.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona. Dovedil v ní kromě jiného, že byl porušen zákon, když okresní soud posuzoval prokázané skutečnosti jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. a neuvážil, že útok obviněného na řidiče autobusu bylo nutno posoudit jako útok na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b) tr. zák., a protože došlo u napadeného k ublížení na zdraví, též podle přísnější kvalifikace odst. 2 písm. b) cit. zákonného ustanovení.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že byl porušen zákon.

Skutková zjištění, učiněná okresním soudem na základě důkazů provedených v hlavním líčení, jsou úplná a správná. Vadné je naproti tomu právní posouzení zjištěného skutku.

Podle zjištění okresního soudu obviněný, který byl v podnapilém stavu, fyzicky napadl a způsobil ublížení na zdraví řidiči autobusu v době, kdy řidič jej vyzval, aby přestal v autobuse kouřit nebo vystoupil.

Jak orgány činné v přípravném řízení, tak i okresní soud se však nezabývaly otázkou, zda poškozený řidič autobusu nebyl v tomto případě oprávněným pracovníkem v hromadné silniční přepravě a neplnil úkoly směřující k zajištění bezpečnosti hromadné silniční dopravy a veřejného pořádku, s nimiž je spojena pravomoc, a zda tedy nebyl napaden při výkonu pravomoci veřejného činitele. Nelze totiž pominout tu skutečnost, že oprávnění pracovníci osobní silniční hromadné dopravy jsou povinni učinit nutná opatření k zabezpečení pořádku a bezpečnosti dopravy cestujících za jízdy autobusu i mimo obydlené oblasti, kdy tu není jiný orgán, který by zasáhl, a odpovědnost spočívá většinou na samotném řidiči.

Podle § 22 odst. 2 písm. e) zák. č. 133/1964 Sb., vyhlášky ministerstva dopravy ze dne 29. 6. 1964 o silničním přepravním řádu (dále jen přepravní řád) cestující se musí zdržet všeho, co by mohlo ohrozit bezpečnost a plynulost dopravy, pořádek ve vozidle nebo působit rušivě na pracovníky dopravce při výkonu jejich služby nebo působit škodu cestujícím. Zejména není cestujícím dovoleno kouřit ve vozidle a v zařízeních určených pro potřebu cestujících. Podle § 7 odst. 1 cit. přepravního řádu do vozidla nemají přístup nebo z přepravy mohou být vyloučeny osoby opilé a podle písm. b) cit. ustanovení mohou být dále z přepravy vyloučeny osoby, které ohrožují bezpečnost provozu, svou vlastní nebo cestujících, a osoby, které přes upozornění oprávněného pracovníka nezachovávají ustanovení přepravního řádu.

Pokud tedy poškozený řidič autobusu, který je se zřetelem na ustanovení § 6 odst. 3 přepravního řádu „oprávněným pracovníkem“ k tomu, aby dával cestujícím a účastníkům přepravy pokyny v zájmu bezpečnosti přepravy a v zájmu zachování veřejného pořádku, vyzval podnapilého obviněného, aby přestal v autobuse kouřit nebo aby z něho vystoupil a vylučoval jej tak z přepravy, za situace, kdy tam nebyl jiný orgán, který by zasáhl, plnil tak úkoly uložené mu přepravním řádem směřující k zajištění bezpečnosti hromadné silniční dopravy a veřejného pořádku ve vozidle, s nimiž je spojena pravomoc, a vykonával činnost významnou pro společnost a stát. Za takového stavu jednal poškozený jako veřejný činitel a jako takový požíval trestní ochrany. Jeho fyzické napadení a zranění mělo být

proto posouzeno jako trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b) tr. zák.